

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 04 0 K 001742 17 K 2
Zenica, 26.05.2017. godine

Rješenjem Vrhovnog suda FBiH broj: 04 0 K 001742 17 Kž 2 od 20.02.2018. godine ukinuta Presuda Kantonalnog suda u Zenici broj: 04 0 K 001742 17 K 2 od 26.05.2017. godine i određeno održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom FBiH. Presudom Vrhovnog suda FBiH broj: 04 0 K 001742 20 Kžk 2 od 08.07.2022. godine optuženom Bašić Enizu izrečena kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Zenici, u vijeću sastavljenom od sudije Maličbegović Enesa, kao predsjednika vijeća, te sudija Subašić Ljilje i Džerahović Emire, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Telalović Jele, u krivičnom predmetu protiv optuženog Bašić Eniza, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ u vezi sa članom 24. preuzetog KZ SFRJ-a, po optužnici Kantonalnog tužilaštva/tužiteljstva Zenica broj: T04 0 KTRZ 0001522 14 2 od 30.05.2014. godine, potvrđene od strane sudije za prethodno saslušanje ovog suda pod brojem: 04 0 K 001742 14 Kps2 dana 30.06.2014. godine, izmijenjene dana 24.07.2015. godine i 10.05.2017.godine, nakon održanog usmenog, javnog i glavnog pretresa, u prisustvu kantonalnog tužioca Bajrić Amira koji je u zamjenu pristupio za postupajuću tužiteljicu Ahmetlić Amru, optuženog Bašić Eniza i branioca Ajkić Denisa koji je pristupio u zamjenu za branioca Ajkić Ramu, advokata iz Zenice, je dana 26.05.2017. godine, donio i javno objavio, slijedeću:

P R E S U D U

Optuženi: BAŠIĆ ENIZ, sin ... i majke ... rođene ..., rođen godine u mjestu ..., općina ..., gdje je i nastanjen na broju ..., po zanimanju rudarski tehničar, radio u PS Zenica kao policajac, nezaposlen, ..., otac dvoje djece, ..., državljanin ..., do sada neosuđivan, jmbg:....

Na osnovu člana 299. tačka c ZKP FBiH

OSLOBADA SE OD OPTUŽBE

da je,

za vrijeme ratnog stanja u BiH i oružanog sukoba na području općine Zenica, između Armije BiH, sa jedne strane i HVO, sa druge strane, kao pripadnik Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine u svojstvu policajca Policijske stanice I, Stanice javne bezbjednosti Zenica, kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka (a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine, tako što je:

U vremenskom periodu od 18. do 24.04.1993. godine poslije izvršenog oružanog napada od strane Armije RBiH na mjesto Bilivode općina Zenica, naseljeno isključivo stanovništvom hrvatske nacionalnosti, usljed kojeg napada su stanovnici mjesta Bilivode, izbjegli u mjesto Vardište i

Čajdraš, došao u mjesto Gornje Vardište pred kuću Š. L., samoinicijativno bez službenog naloga, obučen u maskirnu uniformu i naoružan automatskom puškom, te pozvao Š. L. da izađe iz kuće, govoreći mu da je repetirao pušku i da će da ga vodi, a kada je vidio da se u kući nalazi L. M., pozvao i njega da izađe iz kuće, da bi ih kada su isti izašli iz kuće, nezakonito lišio slobode, zatim sa uperenom puškom prema njima, naredio im da krenu ispred njega, da bi se tada M. L. sagnuo da zaveže pertlu na gojzericama na šta mu je Eniz Bašić rekao: "Ne moraš ih vezati, nećeš daleko, neće ti dugo trebati", usljed čega su Š. L. i L. M. trpili jak strah, poniženje, uvrede, te tešku duševnu bol i patnje, zatim ih je svezane doveo do raskrsnice „Kaldrema-Hrašće“ koja je od mjesta gdje su lišeni slobode, udaljena oko 1 km, gdje je bio punkt, koji su držali naoružani mještani muslimanske nacionalnosti mjesta Dobriljeno i gdje se već nalazio lišen slobode od strane nepoznatih lica i K. J., da bi potom iako je znao da će biti ubijeni Š. L. i L. M. predao nepoznatim naoružanim licima, pristajući na tu posljednicu gdje su zadržani sa vezanim rukama na leđima i sva trojica zajedno povezani štrikom, a čija su ugljenisana tijela zajedno sa tijelom K. J., dana 24.04.1993. godine bila pronađena u vikendici vlasništvo Ž. N. u mjestu Bilivode.

Dakle, u vrijeme rata i oružanog sukoba u BiH kršeći norme Međunarodnog prava pomogao N.N. licima da izvrše ubistvo dva civila,

Čime je počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ-a, u vezi sa članom 24. istog zakona.

Na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH optuženi se oslobađa od obaveze plaćanja troškova krivičnog postupka te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo/tužiteljstvo ZE-DO kantona je optužnicom broj: T04 0 KTRZ 0001522 14 2 od 30.05.2014. godine optužilo Bašić Eniza zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, a kako je to bliže činjenično, a i pravno opisano u tom tužilačkom aktu.

Optužnica je potvrđena od strane sudije za prethodno saslušanje ovog suda, pod brojem: 04 0 K 001742 14 Kps 2, dana 03.06.2014. godine.

Rješenjem Suda BiH broj: S1 1 K 002729 13 Kv3 od 12.04.2013. godine za vođenje krivičnog postupka protiv optuženog Bašić Eniza određen je Kantonalni sud u Zenici.

Presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 001742 14 K od 06.10.2015.godine optuženi je oglašen krivim zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ-a te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine.

Povodom žalbe branioca optuženog Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine rješenjem broj 04 0 K 001742 15 Kž od 22.11.2016.godine ukinuo je naprijed navedenu presudu te je predmet vratio ovom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku na osnovu člana 331(a) stav 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 8/13 od 30.01.2013.godine), te uz suglasnost stranaka prihvaćeni su i pročitani ranije provedeni dokazi kako tužilaštva, tako i odbrane.

U ponovnom postupku, kao tužilački dokazi prihvaćeni su iskazi saslušanih svjedoka i to: K.S., K. D., J. M., B. Z., M. V., K. M., Š. P., K.J., K. P. i Š. J..

Na osnovu člana 288. stav 2. ZKP FBiH izvršeno je čitanje iskaza svjedokinje L. Z., datog u Kantonalnom tužilaštvu Zenica pod brojem: Kt-6/01 od 16.07.2007. godine, kao i iskaz iz istrage pod brojem: Kri-54/96 od 06.06.1996. godine, datog u Osnovnom sudu u Čapljini. Čitanje prednjeg iskaza izvršeno je jer je svjedokinja L. Z. umrla dana 06.04.2009. godine, a što se vidi iz potvrde o smrti Doma zdravlja Čapljina od 10.04.2009. godine. Izvršeno je čitanje iskaza vještaka neuropsihijatra dr. Hedžić Šefika.

Pored naprijed navedenih subjektivnih dokaza, kao materijalni dokazi optužbe, prihvaćeni su sljedeći dokazi: Odluka o proglašenju ratnog stanja na teritoriji RBiH („Sl.list RBiH“ broj;7/92 od 20.06.1992. godine, izvod iz Zakona o Oružanim snagama RBiH, Zaključci Ratnog predsjedništva Kriznog štaba Općine Zenica, broj: 01-8-9-89/93 od 08.04.1993. godine, Zapovijed hrvatske zajednice Herceg Bosna, Zapovjedništvo OZ Srednja Bosna, broj: 01-4-435/93 od 20.04.1993. godine, upozorenje hrvatske zajednice Herceg Bosna, Zapovjedništvo OZ Srednja Bosna IZM Vitez, broj: 08-4-516/93 od 23.04.1993. godine, akt 111. XP brigade HVO, broj: 02/3-39/93 od 28.04.1993. godine, zapisnik o uviđaju ranijeg Višeg suda u Zenici, broj: Kri-68/93 od 25.04.1993. godine, službena zabilješka MUP Zenica od 25.04.1993. godine, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP Zenica, broj: 19-11/02-23/1993 od 13.05.1993. godine, dopis Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida broj:07/14-03-17-139/08 od 18.12.2008.g., dopis MUP-a Zenica, broj: 08-04/2-34-11-1742-11/06 od 28.03.2006. godine, rješenje MUP-a Zenica, broj: 10-02/1-2-120-99-1618/97 od 28.03.1997. godine, rješenje MUP-a Zenica, broj: 21-1/10-120-433-23/95 od 08.02.1995. godine, rješenje MUP Sarajevo, broj: 07/4-120-5/99 od 18.05.1994. godine, nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra dr. Hedžić Šefika od 12.02.2014. godine, potvrda o smrti L. M., Š. L. i K. J., Župnog ureda „Sveti Josip“ Zenica, broj: ... od godine, izvod iz kaznene evidencije za optuženog od PU I Zenica, broj: 08-03/7-4-04-2-2-344/10 od 28.05.2010. godine, rješenje Suda BiH, broj: S1 1 K 002729 13 Kv3 od 12.04.2013. godine, kao i troškovnik tužilaštva od 30.05.2014. godine. Pored toga, prihvaćene su i istražne izjave optuženog i svjedoka B. S.i Š.J. .

Tužilaštvo je odustalo od saslušanja svjedoka M. K. i Z. M., zbog čega se ovi svjedoci nisu ni saslušavali u ponovnom suđenju.

Kao dokazi odbrane pročitani su iskazi svjedoka B. R. i B. S., te je izvršeno čitanje iskaza optuženog datog na glavnom pretresu dana 09.07.2015.godine.

Pored toga, kao dokazi odbrane prihvaćeno je i rješenje Suda BiH, broj: S1 1 K 002729 10 Kro od 27.12.2011. godine, izjava svjedoka M. V., data u tužilaštvu dana 25.07.2007. godine, izjava svjedoka B. Z., data u tužilaštvu, 17.05.2007. godine, izjava svjedokinje P. S., data u Kantonalnom sudu u Zenici, pod brojem Ki-7/01 od 21.10.2002. godine, presuda Vrhovnog suda Republike Srpske, broj: 118-0-Kž-K-06-000007 od 22.03.2007. godine.

Dana 10.05.2017.godine Kantonalno tužilaštvo je izvršilo izmjenu optužnice, a na način kako je to bliže navedeno u izreci ove presude, a kojom izmjenom se optuženi tereti zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ SFRJ-a (član 24. preuzetog KZ SFRJ-a – pomaganje).

Optuženom se izmjenjenom optuženicom od 10.05.2017.godine stavlja na teret da je kao pripadnik Armije RBiH, u svojstvu policajca PS I-Stanice javne bezbjednosti Zenica, za vrijeme ratnog stanja u BiH i oružanog sukoba na području općine Zenica između Armije RBiH, s jedne strane i HVO sa druge strane, postupao suprotno odredbi člana 3. stav 1. tačka a. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

Odredbom člana 3. stav 1. tačka a. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata, od 12.08.1949. godine, propisano je da je u slučaju oružanog sukoba koji nema međunarodni karakter, koji izbije na području stranaka ugovornica, svaka stranka sukoba dužna je poštovati odredbe Ženevske konvencije, te se zabranjuje između ostalog i bilo kakvo nasilje protiv života i tijela a naročito sve vrste ubistava, sakaćenja, okrutnog postupanja i mučenja.

Odredbom člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ propisano je da će se zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva kazniti zatvorom ona osoba koja kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki eksperimenti, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja, raseljavanje ili preseljavanje ili prisilno odnarnodnjavanje ili prevođenje na drugu vjeru, prisiljavanje na prostituciju ili silovanja, primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protuzakonito odvođenje u koncentracione logore ili druga protuzakonita zatvaranja, lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje, prisiljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njenoj obavještajnoj službi ili administraciji, prisiljavanje na prinudni rad, izgladnjivanje stanovništva, konfiskovanje imovine, pljačkanje imovine stanovništva, protuzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama koje nije opravdano vojnim potrebama, uzimanje nezakonite i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije, smanjenje vrijednosti domaćeg novca ili protivzakonito izdavanje novca ili ko izvrši neko od navedenih djela.

Odredbom člana 24. stav 1. preuzetog KZ SFRJ-a definisano je pomaganje kao jedan od oblika saučesništva u krivičnom djelu. Ovom odredbom propisano je da će se onaj ko drugome sa umišljajem pomogne u izvršenju krivičnog djela kazniti kao da ga je sam počinio s tim da postoji mogućnost i blažeg kažnjavanja pomagača.

Odredbom člana 24. stav 2. preuzetog KZ SFRJ-a propisano je da se pomaganje u izvršenju krivičnog djela smatra naročito davanje savjeta ili uputstava kako da se izvrši krivično djelo, stavljanje učiniocu na raspolaganje sredstava za izvršenje krivičnog djela, otklanjanje prepreka za izvršenje krivičnog djela, kao i unaprijed obećano prikrivanje krivičnog djela, učinioca, sredstava kojima je krivično djelo izvršeno, tragova krivičnog djela ili predmeta pribavljenih krivičnim djelom.

Svjedokinja K. S. je u svom iskazu izjavila da je u kritično vrijeme postojao oružani sukob između Armije RBiH i HVO-a. Ista nije bila neposredni očevidac ponašanja optuženog odnosno

preduzimanja radnje u konkretnom predmetu. U svom iskazu je izjavila da je živjela u selu Bilivode, a 17. ili 18. aprila 1993. godine čula je pucnjavu sa svih strana, padale su granate, a jedna je pala blizu njihove kuće, nakon čega su pobjegli u selo Vardište, a zatim u Čajdraš. Sutradan se sa svekrom K. J., pokušala vratiti u Bilivode, dok su u kući Š. L. u Vardištu ostali njena svekrva K. M., kao i L. Z. i njene dvije kćerke, D. i M., te L. M. i Š. L.. Selo Bilovode bilo je opljačkano. Njen svekar, K. J., pustio je stoku, a njoj je rekao da ide nazad do kuće Š. L. u Vardište, gdje su bila i ostala lica. Kad je došla do L. kuće, u istoj je zatekla D., M. i Z., te svekrvu M., a u kući nisu bili L. M. i Š. L.. Svi su bili uplašeni, te su joj rekli da je M. i L. odveo Bašić Eniz. Svjedokinja je navela da je bila uplašena, kao i svi u kući. U L. kući su se zadržali neko vrijeme, čekajući da se L. i M. vrate, pa kako se to nije desilo, otišli su dole u Vardište. Nakon tri-četiri dana, S. je čula da su trojica ljudi zapaljeni u jednoj vikendici na Bilivodama, te su ona i D. otišle u Opštinu. Civilna zaštita ih je odvela u Bilivode do vikendice i tu je S. vidjela tri kostura kako leže. Vikendica je bila izgorjena. Prepoznala je sva tri tijela. Prvi do vrata ležao je Š. L.. Imao je ključeve od traktora kod sebe i jedan sat na lancu, kao i stare gvozdene pare. M. je prepoznala po zubima, jer je imao razmaknute zube. I svekra je poznala po zubima. Izjavila je da je vidjela kako prvi leži L., pa M., a na kraju njen svekar J.. Nakon svega što se desilo, nikada se više nije vratila u selo Bilivode.

Svjedokinja K. D. je u svom iskazu izjavila da je u kritično vrijeme živjela u selu Bilivode, koje selo je naseljeno isključivo hrvatskim stanovništvom. Selo je bilo okruženo bošnjačkim selima Dobriljeno i Vražale. U aprilu mjesecu 1993. godine Bilivode su napadnute od strane Armije RBiH, zbog čega su mještani izbjegli u susjedno selo Vardište i Čajdraš. Svećenik im je narednog dana rekao da se vrate u svoje selo i da će biti sve u redu, poslušali su ga, a vraćajući se prema Bilivodama, Š. L. ih je svratio u njegovu kuću u Vardištu, a kako bi se odmorili i nešto pojeli. U kući su bili K. D., njena majka L. Z., svekrva K. M., sestra J. M., kao i njen otac L. M.. K. S. je sa svojim svekrvom K. J. otišla u Bilovode da nahrane i puste stoku. K. D. je izjavila da je tada u kuću došao optuženi Bašić Eniz, te pitao L. ima li muških u kući. Eniz je bio u vojnoj uniformi i imao je pušku, lišio je slobode L. a kada je vidio i L. M., repetirao je pušku te je vrlo drsko rekao da ih vodi. D. je istakla da je njen otac pokušao da sveže pertle na cipelama, a Eniz mu je rekao da ne mora vezati, da neće daleko. Kada se ista obratila Enizu i pitala ga zar će zaista da odvede njenog oca, ovaj joj je odgovorio da se ista ne brine, te da njenog oca i Š. L. vodi na ispitivanje. Svjedokinja je izjavila da optuženog poznaje od ranije, odnosno i prije kritičnog događaja, jer su išli zajedno u školu. L.M. i Š. L. su bili civili. Kao takvi su i odvedeni od strane Bašić Eniza. Prilikom odvođenja optuženi je nosio pušku. L. i M. su se kretali ispred Eniza i tako su išli kroz Vardište. Svjedokinja K. D. je izjavila da je oca prepoznala po satu „Seiko“. L. je imao željezne dolare, koje mu je slala rodica, dok je svekra prepoznala po zubima, jer je imao rijetke zube. Dalje, svjedokinja je istakla da je raskrsnica „Rašće kaldrma“ udaljena od kuće Š. L. oko 1,5 do 2 km.

Svjedokinja J. M. je takođe preživjeli svjedok i očevidac kritičnog događaja. J.M. je u kritično vrijeme živjela u selu Bilivode. Kada su izbili sukobi (17.04.1993. godine) između Armije RBiH i HVO-a, iselili su se prema Čajdrašu. Tu su prenoćili u jednoj garaži, a sutradan su krenuli ponovo u Bilivode. Mirjana je krenula sa majkom L. Z., ocem L. M., sestrom D. i K. M.. Rečeno im je da ne mogu da idu u Bilivode, jer je selo opkoljeno, nakon čega su u Vardištu svratili u kuću Š. L., kako bi nešto pojeli i odmorili se. Nakon što su ušli u L. kuću, došao je Bašić Eniz, te rekao Š. L. da izađa napolje, te ga pitao da li ima još muškaraca u kući. L. je rekao da ima M.. Bašić Eniz je bio u vojnoj uniformi i u rukama je držao pušku. Svjedokinja J. M. je izjavila da taj dan ne može nikada zaboraviti, a pogotovo da joj se slika događaja vraća kada ponovo u sudnici vidi optuženog Bašić Eniza. Svjedokinja J. M. je izjavila da je optuženi njenom ocu, koji se sageo da veže

gojzerice, rekao da iste ne treba vezati, da neće daleko i da mu iste neće trebati. Tom prilikom K. D. se obratila Enizu, pitajući ga da li će zaista voditi njenog oca, a optuženi je rekao da ga vodi na ispitivanje. Zagrlila je oca i to joj je bio zadnji put. Optuženi je iz kuće odveo L. M. i Š. L.. M. je izjavila da se osjećala uplašeno, prestravljeno i da je osjećala da oca vidi zadnji put. Niže kuće, na putu stajao je Kolić Samir. Kuća Š.L., udaljena je od raskrsnice gdje su odvedeni L. i M. oko 1 do 2 km. Svjedokinja J. M. je izjavila da nema nikakve dileme da je optuženi osoba koja je odvela L. M. i Š. L. iz kuće. Eniza poznaje iz škole, a sretali su se i na putu kada su išli u školu. Navodi da su se čak prije rata i pozdravljali. Poslije odvođenja iz kuće, njena sestra D. i S. su išle u jednu vikendicu u Bilivodama da identifikuju spaljena tijela Š. L., K. J. i L. M.. M. i L. nisu bili pripadnici HVO-a, bili su civili i nije bilo nikakvog razloga da se isti odvede iz kuće.

Svjedok B. Z. u svom iskazu takođe govori o odvođenju Š. L. i L. M.. Ovaj svjedok je naveo da je sa porodicom živio u hrvatskom selu Vardište. Susjedno selo je bilo Bilivode, naseljeno takođe hrvatskim stanovništvom. Desno je bilo selo Dobriljeno, naseljeno bošnjačkim stanovništvom. Navodi da je ratni sukob iznad Bilivoda na Kuberu, između HVO i Armije RBiH, počeo početkom aprila 1993. godine. Usljed tih sukoba narod iz Bilivoda izbjegao je u Vardište, Čajdraš i Brodu. Čulo se dosta pucanja. I sam svjedok B. Z. se iselio sa porodicom na Brodu. L. Š. mu je bio komšija, dok je L. M. bio iz Bilivoda. Obadvojicu ih je poznao. Z. je radio u Željezari, a kada se vraćao kući sa posla, idući pored kuće Š. L., u dvorištu je vidio Bašić Eniza, koji je držao automat u rukama i govorio: „Hajde, brže, brže“. To je govorio M. dok se ovaj sagedo da zaveže cipele. Eniz je svjedoku B. Z. se obratio riječima „Stani, ko ti je dao dozvolu da hodaš.“ Zbog čega je ovaj i stao. B. Z. se uplašio. Bio je prestravljen. Optuženi je bio u uniformi i imao je pušku. Istog poznaje, jer je bio u policiji. Zna mu i roditelje i braću. Zna da mu se otac zove R., a da ima brata F. i S.. Ovaj svjedok nema nikakve dileme da je kritičnog dana optuženog vidio na licu mjesta, te prilikom hapšenja pomenutih lica, odnosno odvođenja iz kuće.

Svjedok M. V. je u kritično vrijeme živio u Vardištu. Ovaj svjedok je govorio o sukobu između Armije RBiH i HVO-a. Dana 17.04.1993. godine, Armija RBiH je napala selo Bilivode. Pucalo se na sve strane. Vojska HVO se povukla prema Čajdrašu, a civilno stanovništvo iz Bilivoda je sišlo u Vardište i Čajdraš. Svjedok je izjavio da mu je Š. L. dalji rođak, a kuća Š. L. je od njegove bila udaljena 500 m. L. je bio penzioner i civil. Naveo je da se čulo pucanje. Kritičnog dana čulo se pucanje, pa je svjedok izašao iznad kuće da vidi o čemu se radi. Na udaljenosti od 100 m, primjetio je da jedan čovjek u maskirnoj uniformi sa puškom u ruci, odvodi Š. L.. L. je išao ispred njega oborene glave i odveden je u pravcu Dobriljena. Prepoznao je da je to lice koje ga odvodi, Bašić Eniz, koji je bio pripadnik policije. Nakon par dana svjedok je čuo da su u vikendici spaljeni Š. L., L. M. i K. J.. Zajedno sa SFOR-om i inspektorom iz policije, išao je do vikendice gdje su pronađena spaljena tijela. Identifikacija nije bila sporna.

Svjedoci K. M., Š. P., K. J. su sinovi oštećenih. Ovi svjedoci nisu bili očevici počinjenog krivičnog djela. Isti su prepričali ono što su saznali od lica koja su vidjela predmetni događaj. Svjedoci su potvrdili postojanje sukoba između Armije RBiH i HVO-a. Izjavili su da je hrvatsko selo Bilivode napadnuto od strane Armije RBiH, dana 17.04.1993., godine i to prvo sa Kubera, a potom iz susjednih sela Dobriljena i Vražala. Po selu se pucalo i padale su granate, zbog čega su se mještani Bilivoda iselili u hrvatska sela Čajdraš i Vardište. Navedeni svjedoci ističu da su Š. L., K. J. i L. M. bili civili. Š. L. je imao 60 godina, K. J. 67, a L. M. preko 60 godina. Svjedoci su istakli da su čuli da je Bašić Eniz odveo Š. L. i L.M. iz kuće Š. L., da je bio u uniformi i naoružan. Saznanje su dobili od K. D., J. M., L. Z., K. M., te K. S., tj. osoba koje su bile u kući. Sva trojica svjedoka

poznaju Bašić Eniza, a čak ga i u sudnici prepoznaju, odnosno potvrđuju da se radi o osobi Bašić Eniz, bez obzira što je prošlo 22 godine.

Svjedok K. P. je svjedočio o Š. L. i L. M.. Govorio je o tome kako su mu oni komšije, te kako ih je 18.04.1993. godine vidio na raskrsnici „Kaldrma hrašće“. Bili su svezani, a pored njih stajao je Bašić Eniz. I ovaj svjedok je potvrdio postojanje oružanog sukoba u kritičnom periodu između pripadnika Armije RBiH i HVO-a. U Bilivodama su živjeli njegov otac i majka, dok je on sa porodicom živio u Zenici. Napad na Bilivode je uslijedio 17.04.1993. godine. Došlo je do napada tog sela od strane Armije RBiH. Mještani su se iselili. U selu su ostali njegovi roditelji, otac K. I. i njegova majka, kao i M. K. i M.A.. Dana, 18.04.1993. godine P. je obavješten da mu je otac ubijen, te je narednog dana organizovao sahranu. Po dolasku na raskrsnicu Hrašće, koja je odvajala sela Bilivode i Dobriljeno i put za Čajdraš, naišao je na grupu od pet do 10 naoružanih uniformisanih lica, starosti od 20-30 godina. Zaustavili su auto, prišao je neki momak, za kojeg P. zna da je iz Dobriljena, te ih je upitao kuda idu, pa kada su rekli da idu da sahrane oca, rekao je da mogu proći. P. je na tom mjestu vidio komšije L. M., Š.L. i K. J., kako sjede jedan do drugog, vezanih ruku na leđima i vezanih od ruku do ruku, lančano, štrikom. Svi su zajedno bili povezani. S obzirom da P. taj dan nije mogao obaviti sahranu, kada se vraćao iz sela, ponovo je vidio istu situaciju na raskrsnici. Tu je vidio i mladića koji je stajao pored ovih svezanih lica. Za to lice je saznao da se zove Bašić Eniz. Dalje, svjedok je kazao da su mu auto ponovo pregledali. Da mu je auto pregledao Eniz i da je upravo on rekao: „Imamo i mi mrtvih.“ Kada je prvi put prolazio pored svezanih lica, bilo je oko 1 sat, a kada se vraćao, oko 3 sata poslijepodne. Osobe na raskrsnici, koje su držale svezana lica, su imali oružje. Svjedok je istakao da je nakon pet-šest dana, od M. A. čuo da su u Bilivodama pronađena tri spaljena leša. Identifikacijom je utvrđeno da su to lica koja je P. vidio na raskrsnici.

Iz iskaza svjedokinje L. Z. od 06.06.1996. i 16.07.2007. godine, a koji su iskazi pročitani na glavnom pretresu, a zbog smrti svjedokinje, vidi se da je svjedokinja potvrdila da je optuženi, susjed iz Dobriljena, zajedno sa Kolić Samirom i Sabahudinom, došao na vrata kuće Š. L., naoružan i u uniformi. Optuženi je pozvao L. da izađe iz kuće, repetirao je pušku i govorio je da će pucati. Zatim je naredio i njenom suprugu L. M. da izađe. Pokazao mu je prstom da izađe i rekao: „I ti, i ti.“ Svjedokinja je u iskazima navela da je njena kćerka D. poznavala Eniza, kojem je rekla da joj čuva tatu, a potom je Eniz odveo L. i M. iz kuće sa uperenom puškom u njihova leđa. Odveo ih je prema raskrsnici Hrašće. Ubrzo zatim je u kuću došla i K. S., govoreći da su i njenog svekra zadržali na raskrsnici Hrašće. Nakon dva do tri dana, saznali su da su u N. vikendici na Bilivodama pronađena spaljena tri tijela. Njena kćerka D. i K. S. su izvršile identifikaciju. Potvrdile su da se radi o L. M., K. J. i Š. L..

Svjedok Š. J. je u kritično vrijeme bio pripadnik policije te je govorio o ratnom stanju. Ovaj svjedok je na prethodnom glavnom pretresu dana 23.04.2015. godine odstupio od bilo kakvog potvrđivanja učešća optuženog u odvođenju Š. L. i L. M. iz kuća, međutim, sud ovo odstupanje nije prihvatio jer je ovaj svjedok u istražnom iskazu od 05.06.2007. godine opisao na koji način i pod kojim okolnostima je optuženi doveo na barikadu Š. L. i L. M.. Svjedok Š. J. je u istražnom iskazu izjavio da je vidio optuženog i Z. M. kako su u uniformama i sa oružjem doveli na barikadu Š. L. i L. M.. Isti su držali ruke na leđima, a svjedok ih poznaje jer su bili komšije. Prilikom saslušanja svjedoka Š. J. na prethodnom glavnom pretresu kod istog je bila prisutna zbnjenost i nelagoda a sa odstupanjem od istražnog iskaza prema uvjerenju ovog suda svjedok je očigledno imao namjeru da pomogne optuženom u pravcu izbjegavanja krivične odgovornosti.

Pored nabrojanih svjedoka na prethodnom glavnom pretresu saslušan je i vještak neuropsihijatar dr Hedžić Šefik, a koji iskaz je pročitan u ponovljenom suđenju. Ovaj vještak govorio je o tome kako se kod ratnih zarobljenika javlja strah „a koji je povezan sa ugrožavanjem života. Strah životne ugroženosti je najveći strah kod čovjeka. Vještak je govorio o tome kako su oštećeni osjećali strah za vlastiti život od samog odvođenja iz kuće pa sve do raskrsnice „Kaldrna – Hrašće“ gdje su se nalazili vezani, a taj strah trajao je sve do njihovog ubistva.

U ponovljenom suđenju pročítani su iskazi svjedoka odbrane i to B. R. i B. S..

Svjedok B. R. je rođak optuženog. Ovaj svjedok je potvrdio ratni sukob u kritično vrijeme. Izjavio je da je optuženi u kritično vrijeme bio u policiji, ali da ništa ne zna o odvođenju i ubistvu Š. L., L. M. i K. J.. O ubistvu ovih osoba čuo je nekad kasnije. Oštećene je poznavao, jer su bili komšije. Naveo je da je njihovo selo Dobriljeno napadnuto iz Bilivoda, Čajdraša i Viteza, te da je Armija takođe vršila napade na HVO sa Kubera. Ne zna za bilo kakav angažman optuženog oko odvođenja Š. L., L. M. i K. J..

Svjedok B. S. je brat optuženog. Izjavio je da je u aprilu 1993. godine živio u Dobriljenu u jednoj kući, a njegov brat Eniz sa roditeljima u drugoj kući. Eniz je bio pripadnik rezervnog sastava MUP-a Zenica. L. M. i Š. L. je poznavao iz Bilivoda. Čuo je da su tragično nastradali. Optuženog uopšte ne povezuje sa odvođenjem L. M. i Š.L., te isključuje bilo kakvu krivnju brata prema tim osobama.

Odlukom Predsjedništva Republike BiH od 20. juna 1992. godine proglašeno je ratno stanje na teritoriji BiH („Sl. novine RBiH“ br.7/92).

U Oružane snage RBiH u kritično vrijeme ulazila je Armija RBiH, Policija MUP-a, kao i Jedinice fizičkog osiguranja u poduzećima i drugim pravnim licima i Jedinice carinske službe, koje odredi Vrhovna komanda Oružanih snaga - član 2. stav 2. Zakona o oružanim snagama RBiH („Sl. list RBiH“ broj:4/92 od 20.maja 1992. godine).

Iz Zaključka Ratnog predsjedništva kriznog štaba Općine Zenica od 18.04.1993. godine, vidi se da se zahtijeva od nadležnih komandi da odmah izdaju naređenja o bezuslovnom prekidu vatre, te da se sve formacije povuku u kasarnu. Istim Zaključkom obavezan je MUP i Civilna zaštita da obezbijede sigurnost ljudi i imovine na prostorima gdje je bilo sukoba. Dalje, neophodno je obezbijediti svim građanima koji su napustili svoje domove da se vrate u svoje kuće i stanove.

Iz Zapovijedi HVO broj: 01-4-435/93 od 20.04.1993. godine vidi se da je svim jedinicama HVO-a naređeno zaustavljanje vatre prema postrojbama Armije RBiH.

Iz Upozorenja HVO broj:08-4-516/93 od 23.04.1993. godine vidi se da je postojao sukob između Armije RBiH i HVO-a na kritičnom području, te da su i nakon potpisanog primirja bile sporadične aktivnosti Armije RBiH.

Iz akta 111. XP brigade broj: 02/3-39/93 od 28.04.1993. godine takođe se vidi postojanje oružanog sukoba između Armije RBiH i HVO-a na području općine Zenica.

Zapisnik o uviđaju ranijeg Višeg suda u Zenici broj: Kri-68/93 od 25.04.1993. godine opisuje lice mjesta gdje su pronađena tijela oštećenih. Radi se o vikendici vlasništvo Ž. N. u Bilivodama,

općina Zenica. Na lice mjesta izašao je tadašnji istražni sudija, zamjenik višeg javnog tužioca, vještak obducent dr. Turkić Faruk, kao i operativni radnik MUP-a Zenica i krim tehničar. U zapisniku o uviđaju konstatovan je pronalazak tri leša, položaj i povrede na istim, a i utvrđena je identifikacija. U zapisniku je konstatovano da je u toku događaja na licu mjesta došao mještаниn M. A., sin M. iz Bilivoda, koji je dao podatke o vikendici, kao i oštećenim licima. M. A. je 20.04.1993. godine prolazio pored vikendice oko 17,00 časova i u to vrijeme vikendica nije bila zapaljena. Ulazna vrata su bila zatvorena i zavjese navučene na prozorima. Ulazna vrata su bila od drveta. O izlasku na lice mjesta, MUP Zenica je dana 25.04.1993. godine sačinio zabilješku, a koja se u opisu mjesta podudara sa zapisnikom o uviđaju. Pored toga, u zabilješci je konstatovano da su identifikaciju izvršile L. D. i P. S., sada K. S..

O pronađenom novcu na licu mjesta izdata je potvrda M.V..

Iz rješenja MUP Zenica, broj: 10-02/1-2-120-99-1618/97 od 28.03.1997. godine vidi se da je optuženi raspoređen na poslove i zadatke policajca u PS Centar i da sa tom službom počinje od 01.01.1997. godine. Iz rješenja Centra službi bezbjednosti Zenica, broj: 21-1/10/120-433-23/95 od 08.02.1995. godine vidi se da je optuženi raspoređen kao policajac u PS I, sa činom vodnika, počev od 15.06.1992. godine, a na osnovu prethodne radne obaveze.

Iz rješenja broj: 07-4-120-5/99 od 18.05.1994. godine vidi se da je optuženi zasnovao radni odnos u MUP od 09.06.1993. godine, te da je raspoređen na poslove policajca.

Iz dopisa Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata, broj: 07/14-03-17-139/08 od 18.12.2008. godine, vidi se da je optuženi Bašić Eniz tokom rata bio pripadnik MUP-a od 20.06.1992. do 22.04.1996. godine.

Pismeni nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra dr. Hedžić Šefika od 12.02.2014. godine u potpunosti se podudara sa iskazivanjem vještaka na glavnom pretresu.

Iz dopisa Župnog ureda „Sveti Josip“ Zenica, broj: ... od ... godine, vidi se da su K. J., Š. L. i L.M. umrli 24.04.1993. godine, te da su ukopani na Župnom groblju „Križ“ 27.04.1993. godine, a što je upisano u maticama umrlih Župe, svezak ..., stranica pod rednim brojevima ..., i

Iz izvoda iz kaznene evidencije MUP-a Zenica, broj: 08-03/7-4-04-2-344/10 od 28.05.2010. godine vidi se da optuženi ne prolazi kroz kaznenu evidenciju.

Analizirajući dokaznu građu, koja je sprovedena u ponovljenom suđenju ovaj sud nalazi da tužilaštvo nije dokazalo izvršenje krivičnog djela od strane optuženog a na način kako se to navodi u optužnici od 10.05.2017.godine zbog čega je ovaj sud optuženog oslobodio od optužbe ,a na osnovu člana 299. tačka (c) ZKP FBiH.

Nije sporno da je u kritično vrijeme postojao oružani sukob na području općine Zenica između Armije RBiH, s jedne strane i HVO-a, s druge strane, na lokalitetu Bilivoda, odnosno Vardišta i Čajdraša, a što se vidi iz iskaza svjedoka K. S., K. D., J. M., B. Z., M. M., K. M., Š. P., K. J., K. P., L. Z., Š. J., kao svjedoka optužbe, kao i iz iskaza svjedoka B. R. i B. S., kao svjedoka odbrane.

Prednji svjedoci su vrlo jasno kazali da je postojao sukob u Bilivodama, odnosno Vardištu i Čajdrašu, između Armije RBiH i HVO-a, a neki svjedoci su čak naveli da je sukob počeo dana, 17.04.1993. godine, kada je Armija BiH napala mjesto Bilivode. Pored toga, oružani sukob potvrđuje se i na osnovu materijalnih dokaza, kao što su zaključci Ratnog predsjedništva Općine Zenica, od 08.04.1993. godine, zapovijed HZ Herceg Bosna od 20.04.1993. godine, upozorenja HZ Herceg Bosna od 23.04.1993. godine, akta 111. XP brigade od 28.04.1993. godine. Da se oružani sukob dogodio za vrijeme ratnog stanja u BiH, zaključuje se iz Odluke Predsjedništva

RBiH o proglašenju ratnog stanja od 20.06.1992. godine. Prednjeg datuma Predsjedništvo RBiH je donijelo odluku o proglašenju ratnog stanja na teritoriji RBiH, a što je objavljeno u „Službenom licu RBiH“ broj: 7/92. Ratno stanje trajalo je do 22. decembra 1995. godine, kada je isto ukinuto Odlukom Predsjedništva RBiH („Sl.list RBiH“ broj:50/95).

Nije sporno da je optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio pripadnik MUP Zenica, policajac Policijske stanice I iz Zenice, a što se zaključuje na osnovu iskaza svjedoka koji su poznavali optuženog, bez obzira da li se radi o svjedocima optužbe ili svjedocima odbrane. Svi svjedoci, koji su u svojim iskazima naveli da poznaju optuženog Bašić Eniza, su izjavili da je optuženi u kritično vrijeme bio pripadnik policijskih snaga. Svojstvo optuženog da je bio pripadnik policijskih snaga, dokazano je od strane tužilaštva i rješenjima MUP-a Zenica, od 28.03.1997; 08.02.1995; 18.05.1994. godine, kao i na osnovu dopisa MUP-a Zenica od 28.03.2006. godine i dopisa Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata od 18.12.2008. godine. Iz prednjih dokumenata zaključuje se da je optuženi bio pripadnik policije MUP Zenica, a pripadnost policiji u toku rata označena je na period od 20.06.1992. do 22.04.1996. godine. Dakle, u vrijeme izvršenja krivičnog djela, optuženi je bio pripadnik policijskih snaga, a što se potvrđuje, kako subjektivnim, tako i materijalnim dokazima.

Prema članu 2. stav 2. Zakona o oružanim snagama RBiH („Sl.list RBiH“ broj: 4/92 od 20. maja 1992. godine) policija MUP-a je ulazila u Oružane snage RBiH.

Tužilaštvo je dokazalo da su Š. L. i L.M. bili civilne osobe. Radi se o starijim muškim osobama. Š. L. je bio 1930. godište, L.M. 1940. godište. Starija osoba bio i K. J.- 1926. godište. Da se radi o starijim civilnim osobama zaključuje se iz iskaza svjedoka Š. P., K.J., K. P., B. Z., M. V. ., K. S., K. D. i J.M..

Š. L. i L. M. nisu bili pripadnici vojne formacije i bili su izvan borbenog stroja.

Da su mještani Bilivoda, nakon napada na njihovo selo, izbjegli u mjesto Vardište ili Čajdraš, potvrđeno je iskazima svjedoka K. S., K. D., J. M., B. Z., M. V., K. M., Š. P., K. J., K. P., kao i pročitanim iskazu svjedokinje L.Z..

Ovaj sud nalazi dokazanim da je optuženi kritičnog dana iz kuće Š. L. izveo Š. L. i L. M. te ih svezane doveo do raskrsnice „Kaldrma – Hrašće“ gdje je bio punkt a koji je udaljen oko 1 km od kuće, a koji su držali mještani muslimanske nacionalnosti mjesta Dobriljeno, a na kojem punktu se već nalazio i K. J. koji je bio lišen slobode od nepoznatih lica. Da je optuženi izveo iz kuće Š. L. i L. M. potvrđeno je iskazima K. D., J. M., kao i na osnovu iskaza svjedokinje L. Z., koja je u dva navrata opisala na koji način je optuženi iz kuće izveo Š. L. i L. M. te ih odveo do punkta „Kaldrma – Hrašće“.

Svjedokinje K.D. i J. M. su istakle da je optuženi iz kuće izveo Š. L. i L. M., da je L. M. kada je ovaj pokušao svezati cipele rekao da ih ne mora vezati jer neće ići daleko.

Svjedokinja K. S. nije bila prisutna kada je optuženi iz kuće odveo L.M. i Š. L. jer je sa svekrom K. J. pokušala otići u Bilivode da puste stoku. Kada se vratila u kuću Š. L. u Vardište, u kući nije zatekla Š.L. i L. M.. Prisutni iz kuće su joj objasnili šta se desilo i ko je odveo ova lica na punkt.

Svjedok B. Z. je takođe posvjedočio o odvođenju oštećenih od strane optuženog Bašić Eniza. Ovaj svjedok je u dvorištu kuće Š. L. vidio kako Eniz drži automatsku pušku u rukama, te govori: „Hajde, brže, brže“.

Da je optuženi kritičnog dana vodio oštećene, potvrdio je i M. V.. V. je istakao da je optuženog vidio u maskirnoj uniformi i sa automatskom puškom u ruci, te kako odvodi Š. L.. L. je išao ispred njega oborene glave. Bio je potišten i kretali su se u pravcu Dobriljena, odnosno prema glavnom putu.

Svjedok K. P. je objasnio svoje kretanje prema Bilivodama, razlog kretanja, te je istakao da je u dva navrata vidio identičnu situaciju i to u momentu odlaska u Bilivode i u momentu povratka iz tog sela.

Navedeni svjedok vidio je svezana oštećena lica na punktu. Na tom mjestu prepoznao je optuženog Bašić Eniza.

Svjedok Š.J. je u istražnom iskazu od 05.06.2007. godine, a kojeg sud prihvata tačnim, potvrdio da je optuženi u uniformi i sa oružjem na barikadu doveo L. M. i Š.L., a na kojoj se već nalazio K. J.. Sva ova lica ruke su držala na leđima i sjeli su sa rukama na leđima.

Svjedoci koji su bili u kući Š. L. su vrlo jasno i bez bilo kakve dileme objasnili kompletnu situaciju i odvođenje Š. L. i L.M.. U njihovom iskazivanju nema nikakve proturječnosti zbog čega ih sud prihvata kao tačne.

Svjedoci Š. P., K. J. i K. M. nisu neposredni očevici događaja, ali su o odvođenju Š. L. i L. M. saznali od očevidaca i njihova posrednička priča, uklapa se u iskazivanje svjedoka koji su direktno potvrdili odvođenje oštećenih do punkta.

Da su ugljenisana tijela Š. L., L. M. i K. J., u kritično vrijeme, pronađena u vikendici vlasništvo Ž. N. u mjestu Bilivode, potvrđeno je zapisnikom o uviđaju ranijeg Višeg suda u Zenici, službenom zabilješkom SJB Zenica, potvrdom o privremenom oduzimanju predmeta, a vrijeme smrti (24.04.1993.), potvrđeno je potvrdom Župnog ureda „Sveti Josip“ Zenica od 23.04.2014. godine.

Identifikaciju tijela su izvršili K. S. i K. D.. U opisivanju i prepoznavanju oštećenih nije bilo nikakve dileme. Na lice mjesta išao je i svjedok M. V. i za ovog svjedoka nema nikakve dileme da su ugljenisana tijela pronađena u vikendici, tijela K. J., L. M. i Š. L..

Dakle, ovaj sud nalazi da je tužilaštvo dokazalo da je u kritično vrijeme postojao oružani sukob na području općine Zenica na lokalitetu Bilivoda, odnosno Vardišta i Čajdraša između Armije Republike Bosne i Hercegovine i HVO-a, da je optuženi u kritično vrijeme bio pripadnik MUP- a Zenica, da su oštećena lica bile civilne osobe, te da su bili izvan borbenih formacija. Pored toga, ovaj sud nalazi dokazanim i izvođenje Š. L. i L.M. iz kuće od strane optuženog, te odvođenje ovih lica do punkta na raskrsnici „Kaldrma – Hrašće“. Isto tako, ovaj sud zaključuje da je tužilaštvo dokazalo pronalazak ugljenisanih tijela Š. L., L. M. i K. J., dana 24.04.1993. godine u vikendici vlasništvo Ž. N. u mjestu Bilivode, a koji zaključak se izvodi na osnovu zapisnika o uviđaju ranije Višeg suda u Zenici, službene zabilješke SJB Zenica, te potvrde o privremenom oduzimanju predmeta. Vrijeme smrti oštećenih dokazuje se potvrdom Župnog ureda „Sveti Josip“ (24.04.1993. godine). Identifikaciju pronađenih ugljenisanih tijela oštećenih izvršili su K. S. i K.

D., na licu mjesta bio je prisutan i svjedok M. V.. U opisivanju i prepoznavanju oštećenih nije bilo nikakve dileme, te je utvrđeno da su zapaljena tijela osobe K. J., L. M. i Š. L..

Prema ocjeni ovog suda, naprijed navedene činjenice i okolnosti nisu sporne i one su dokazane od strane tužilaštva.

Izmijenjenom optužnicom od 10.05.2017.godine optuženom se stavlja na teret da je u vrijeme rata i oružanog sukoba kršeći norme Međunarodnog prava pomogao NN licima da izvrše ubistvo dva civila, pa se njegove radnje prema optužbi kvalifikuju kroz krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ-a u vezi sa članom 24. istog zakona.

Izmijenjenom optužnicom optuženi se tereti da je u vremenskom periodu od 18. do 24.04.1993. godine poslije oružanog napada od strane Armije RBiH na mjesto Bilivode naseljenog isključivo hrvatskim stanovništvom koji su iz Bilivoda izbjegli u mjesto Vardište i Čajdraš došao u Vardište pred kuću Šestan Luke u maskirnoj uniformi i sa automatskom puškom, iz kuće odveo Š. L. i L.M. do raskrsnice „Kaldrma – Hrašće“ a koja je od kuće Š.L. udaljena 1 km gdje je bio punkt kojeg su držali naoružani mještani muslimanske nacionalnosti mjesta Dobriljeno i na kojem mjestu se nalazio i K. J. koji je od drugih lica doveden na taj punkt da bi iako je znao da će biti ubijeni Š. L. i L.M predao nepoznatim naoružanim licima pristajući na tu posljedicu da bi dana 24.04.1993. godine Š. L. i L.M i K. J. bili pronađeni u vikendici vlasništvo Ž. N. u mjestu Bilivode a čije tijela su bila u ugljenisanom stanju.

Tužilaštvo optuženog tereti da je pomogao N.N. licima da izvrše ubistvo Š. L. i L.M, da je optuženi znao da će ova lica biti ubijena, te da je pristao na tu posljedicu. Analizirajući provedenu dokaznu građu, ovaj sud je zaključio da nema dokaza koji bi potvrdili prednje navode Tužilaštva. Nijedan dokaz koji je prihvaćen u ponovnom suđenju ne potvrđuje tezu optužbe da je optuženi znao da će Š. L. i L.M biti ubijeni, te da je pristao na tu posljedicu.

Dakle, Tužilaštvo nije dokazalo umišljaj optuženog da počini djela za koja se tereti. Nije sporno da je optuženi u opisanim okolnostima doveo Š. L. i L.M na punkt „Kaldrma- Hrašće“, jer ove činjenice potvrđuju dokazi koji su saslušani na glavnom pretresu, u prethodnom suđenju, a koji dokazi su preuzeti i u ponovnom postupku, međutim nijedan dokaz Tužilaštva ne potvrđuje da je optuženi s umišljanjem pomogao N.N. licima da oni izvrše ubistvo dva civila.

Optužnica tereti Bašić Eniza da je pomogao nepoznatim licima u izvršenju ubistva. Međutim, ovakav oblik saučesništva se ne bi mogao primijeniti u konkretnom predmetu. U članu 24. stav 2. preuzetog KZ-a SFRJ propisano je u čemu se ogleđa pomaganje kao oblik saučesništva u krivičnom djelu. Pomaganje predstavlja davanje savjeta, ili uputstava kako da se izvrši krivično djelo. Pomaganje postoji kada pomagač stavlja učiniocu na raspolaganje sredstva za izvršenje krivičnog djela, kada otklanja prepreke za izvršenje krivičnog djela, kao i unaprijed obećano prikrivanje krivičnog djela, učinioca i sredstava kojim je krivično djelo izvršeno, te tragova krivičnog djela, ili predmeta pribavljenih krivičnim djelom.

Izvođenje iz kuće Š. L. i L.M od strane optuženog, te dovođenje do punkta, ne predstavlja pomaganje kao oblik saučesništva, niti se takve radnje optuženog mogu posmatrati kroz pomaganje kao jedan od oblika saučesništva. Dakle, radnje koje je preduzeo optuženi u kritično

vrijeme, ne predstavljaju pomaganje prema definiciji člana 24. stav 2. preuzetog KZ-a SFRJ, a naročito kada se uzme u obzir da je Tužilaštvo pomaganje povezal sa nepoznatim licima.

Postavlja se pitanje, kako se optuženi može teretiti da je u pomaganju počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ-a SFRJ, kada Tužilaštvo u zadnjoj rečenici činjeničnog supstrata optužnice optuženog tereti da je pomogao N.N. licima da izvrše ubistvo dva civila. Ovo govori da je pravni zaključak Tužilaštva u kontradiktornosti sa posljednjim dijelom činjeničnog supstrata. Dakle, postavlja se pitanje da li je optuženi N.N. licima pomogao da izvrše ubistva dva civila, ili da u pomaganju izvrši krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ-a SFRJ.

Prema ocjeni ovog suda, u posljednjem dijelu činjeničnog supstrata, kada Tužilaštvo sumira činjenice zbog kojih tereti optuženog, trebalo je da stoji pomaganje da se izvrši ratni zločin protiv civilnog stanovništva, a ne ubistvo dva civila, jer ubistvo ulazi u drugu grupu krivičnih djela (krivična djela protiv života i tijela).

S obzirom da se radnje optuženog ne mogu posmatrati kroz pomaganje kao jedan od oblika saučesništva, da nema dokaza o umišljaju optuženog, niti se bilo kako može dovesti u vezu s N.N. licima, da Tužilaštvo kao izvršioce označava N.N. lica, koja su izvršila ubistvo dva civila, ovaj sud je zaključio da u konkretnom predmetu nema dokaza da je optuženi počinio djelo za koje se tereti.

Nijedan dokaz ne potvrđuje povezanost optuženog sa N.N. licima, ne potvrđuje umišljaj optuženog da je on znao da će Š. L. i L.M biti ubijeni, da nema dokaza o N.N. licima, da nema dokaza o pristanku optuženog na posljedicu, zbog čega ovaj sud smatra da se u konkretnom predmetu treba donijeti oslobađajuća presuda, zbog čega je odlučeno kao u izreci, a shodno članu 299. tačka c) ZKP-a FBiH.

O imovinskopravnom zahtjevu oštećenih K. D., J. M. (kćerke oštećenog L. M.) i Š. P. (sin Š.L.), sud nije ni odlučivao, niti upućivao na parnični postupak, jer imovinskopravni zahtjev oštećeni nisu postavili u krivičnom postupku.

S obzirom da je optuženi oslobođen od optužbe, sud je istog oslobodio i od plaćanja troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava, a shodno članu 203. stav 1. ZKP-a FBiH.

Zapisničar

Predsjednik vijeća

Telalović Jela

Maličbegović Enes

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba, u roku od 15 dana, od dana prijema iste. Žalba u tri primjerka, se podnosi Vrhovnom sudu FBiH, a putem ovog suda.